

Forslag til vedtagelse nr. V 56 af Frank Dahlgaard (UP).

Forslag til vedtagelse nr. V 57 af Pia Christmas-Møller (KF) og Eva Kjer Hansen (V).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 105:

Forslag til folketingsbeslutning om tiltrædelse af aftale om handel, udvikling og samarbejde mellem Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater på den ene side og Den Sydafrikanske Republik på den anden side.

Af udenrigsministeren (Mogens Lykketoft).
(Fremsat 1/2 2001).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Claus Larsen-Jensen (S):

Sydafrikas fredelige forvandling fra et hvidt mindretalsdiktatur med apartheid til et demokratisk flertalsstyre er et af vor tids flotteste eksempler på en samfundsmæssig forandring.

Sydafrikas forandring var drevet frem af, at den interne demokratiske mobilisering lykkedes i Sydafrika; af et eksternt politisk og økonomisk internationalt pres, hvor bl.a. Danmark gik i front med sanktioner imod apartheidstyret; og for det tredje af økonomisk støtte ikke mindst fra Danmark, de nordiske lande og Holland til den folkelige, demokratiske mobilisering i landet.

Med Murens fald, hvor Sydafrika og andre lande på den sydlige halvkugle ikke længere blot var brikker i konfrontationen mellem Øst og Vest på den nordlige halvkugle, kunne forandringsprocessen ske fredeligt og aftalt mellem konfrontationens deltagere i landet.

Forhandlingerne, Mandelas løsladelse og det første frie valg står i frisk erindring og er alligevel langt væk, for der er sket så meget i Sydafrika siden da. Endnu er der lang vej til ligebehandling og lige muligheder i et land, som i kraft af mange års apartheid på én gang rummer et topmoderne, veludviklet samfund og store

ulandslommer for det sorte flertal, men samtidig er det et land med et fantastisk udviklingspotentiale fra naturens hånd og i den forandrings drivkraft, der er i de nye demokratiske folkelige bevægelser. Entusiasmen og begejstringen var og er stor, om end mål og resultater tidsmæssigt har svært ved at stå mål med den sorte befolknings inderste ønsker og drømme.

Det er på høje tid, at EU's aftale med Sydafrika træder i kraft. Det har taget længere tid, end vi kunne ønske os. Det er ikke noget kønt billede, der tegner sig af, at enkelte EU-lande skulle varetage snævre nationale interesser på forskellige alkoholprodukters vegne, og det viser i øvrigt, at hvis enstemmighed gælder på et sådant område, så er muligheden for, at EU kan agere progressivt og i god dansk og nordisk tradition, ikkegennemførlig. Derfor er det ganske fornuftigt med flertalsafgørelser i den slags aftaler.

Aftalen med EU og Sydafrika er i sit grundindhold flot. Den bygger på fælles principper og ideer og mål, ligeværdighed og partnerskab. Alle elementerne i samarbejdet er taget med: Handel og økonomisk samarbejde, regler, der skal trække investeringer til landet, et økonomisk, handelsmæssigt, politisk samarbejde, der kan integrere Sydafrika i en international sammenhæng.

Små og mellemstore virksomheders rolle skal styrkes og udvikles. Der ydes udviklingsbistand som et led i Sydafrikas selvbevidste udviklingsstrategi, så den kan bidrage yderligere til socialt og økonomisk at løfte udviklingen til gavn for landets befolkning.

Men også samarbejde om videnskab, miljø, kultur, sundhed, mod hvidvask af penge og kampen mod fattigdom og arbejdsløshed handler alt sammen entydigt om at sikre fremtidsmuligheder for befolkningen.

I et Afrika, hvor et fåtal af landes sammenbrud efterlader et indtryk af håbløshed for kontinentet, udgør Sydafrika et lys i mørket. Sydafrika har potentialet til at løfte sin egen befolkning socialt og økonomisk, men også til at være et afgørende udviklingslokomotiv i bunden af Afrika.

Aftalen med EU er meget konkret på en lang række områder. Den er et konkret stykke samarbejde mellem nord og syd, som forhåbentlig kan være en platform for at skabe et yderligere og forstærket samarbejde i de kommende år mellem Sydafrika og EU og i øvrigt være et afsæt til at give Afrika den renæssance, som den sydafri-

kanske politiske ledelse taler så varmt om og arbejder så hårdt for.

Historisk set skal vi i Sydafrika og i EU kende vores fælles ansvar for at bidrage til denne udvikling. Lad aftalen være en vigtig brik i denne udvikling. Den har vores fulde opbakning.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Jeg tror, jeg vil sige til udenrigsministeren, at selv om jeg går ud fra, at han kender Socialdemokratiets tale, så er det utrolig besværligt for en taler at stå og tale til en minister, som helt åbenlyst er opslugt af samtale med sin forgænger.

Så er det hr. Jens Kirk.

Jens Kirk (V):

Sydafrika er i forandring i den rigtige retning. Den forandring vil vi gerne støtte. Vi mener, at vi med det beslutningsforslag, der ligger her, er med til at sætte kursen rigtigt. Derfor går vi i Venstre fuldt og helt ind for beslutningsforslaget.

Pia Christmas-Møller (KF):

Da vor ordfører, hr. Per Stig Møller, er forhindret i at give møde i dag, skal jeg på hans vegne tilkendegive, at Det Konservative Folkeparti kan støtte forslaget, som det ligger.

Anni Svanholt (SF):

Da SF's ordfører, hr. Knud Erik Hansen, ikke kan være til stede, skal jeg fremføre følgende:

Det er først og fremmest glædeligt, at denne aftale endelig foreligger. Det har taget alt for lang tid at få den forhandlet på plads, og det har været ubehageligt at se, hvordan nogle mindre særinteresser i nogle EU-lande har søgt at forhindre en aftale, som forhåbentlig kan medvirke til at støtte en fornuftig udvikling i Sydafrika.

I den sammenhæng kan vi selvfølgelig glæde os over, at Danmark har været et af de lande, som har presset på for at få aftalen. Det er klart, at SF agter at stemme for aftalen.

Jeg vil alligevel gerne knytte nogle kommentarer til denne aftale og den udformning, sådanne samarbejdsaftaler i det hele taget har.

For det første nævnes menneskerettighederne nok så nydeligt i denne aftale. Der er formentlig også mindre grund til at frygte for brud på grundlæggende menneskerettigheder i Sydafrika end i nogle af de andre lande, som EU indgår aftaler med. Men det er stadig ganske svært at se, hvordan man skal håndtere det, hvis der fak-

tisk opstår problemer. Der er hverken nogen systematisk overvågningsmekanisme eller procedure for at håndtere det, hvis der skulle opstå problemer.

Aftalen er, som det fremgår af de næsten 500 sider bilag, en form for frihandelsaftale. Hovedreglen er, at der oprettes en frihandelsaftale mellem EU og Sydafrika i løbet af de 10-12 år. Men det er i den sammenhæng beskæmmende, at EU kun afvikler toldbarrierer over 10 år, og Sydafrika kun får 2 år mere til at beskytte deres industri.

SF mener grundlæggende, at de rige lande skal afvikle deres talrige handelsrestriktioner over for mindre velstillede lande, og at disse skal have klart længere overgangsordninger, som giver dem mulighed for at opbygge deres industri.

Det er vanskeligt i denne sammenhæng at vurdere, om de 12 år er for kort tid, men Europa har haft mange flere år til at omstille sig. Det er derfor meget muligt, at Sydafrika burde have længere tid. Men 10 år for EU's vedkommende er alt for lang tid.

Det bliver ikke mere tydeligt, når man dykker ned i, hvordan restriktioner skal afvikles. For her får man det klare indtryk, at alle de steder, hvor EU har problemer og Sydafrika omvendt har mulighed for at opbygge en rimelig eksport, sker aftrapningen langsommere. Helt grelt bliver det selvfølgelig, når man ser på landbrugsvarer, hvor europæisk landbrug igen skal behandles anderledes end alle andre erhverv.

Hvad der nærmere ligger gemt bag numrene i bilagene er meget svært at vurdere. Men det fremgår tydeligt, at der er sket en underopdeling af ned til mindre beklædningsgenstande – se eksempelvis side 66 og 98 om jakkesæt, habitater, kombinerede sæt jakker og blazere til mænd eller drenge, hvor der ikke er færre end 21 numre det ene sted og 11 det andet sted.

Jeg kan på den baggrund regne ud, at der er nogle i EU, som producerer noget 61031100, men hvad det er, og hvad der begrunder en særbehandling, er det fuldkommen umuligt at vurdere. Derfor forekommer det også både besynderligt og problematisk at sende en aftale med en sådan detaljeringsgrad til behandling i Folketinget. Der kan være grund til, at der er et forskelligt tidsperspektiv for afvikling af tolden, først og fremmest i forhold til Sydafrika, men der er næppe én eneste i dette Ting, som er i stand til at gennemskue det og derfor heller ikke med rimelighed kan behandle det. Jeg synes, det

giver grund til at overveje såvel udformning af aftalerne som selve ratifikationsprocessen.

I relation til frihandel, også generelt, synes jeg, det er beklageligt, hvilken underordnet rolle miljøet spiller. Grundlæggende er det vanvittigt, hvis relativt lave brændstofpriser fører til opskruet transport af det ene og det andet. Men det er formentlig ikke i en aftale som denne, at man for alvor skal gøre noget ved det forhold.

Artikel 46 indeholder lovprisninger af intellektuelle rettigheder. Her er jeg ærlig talt ikke særlig begejstret. For tiden udspiller der sig en retssag om Sydafrikas mulighed for at sænke prisen tilstrækkeligt på aids-medicin ved at tillade billig import af kopipræparater. I den sammenhæng spiller bl.a. danske Novo en meget lidt flatterende rolle. Det er ganske enkelt skandaløst, når den velstillede del af verden og en forgyldt medicinalbranche skal beskyttes i en grad, der forhindrer bekæmpelse af en af de mest alvorlige trusler mod sundheden i Sydafrika og for den sags skyld i andre lande.

I indledningen og i artikel 53 henvises til det regionale samarbejde i det sydlige Afrika. Jeg har dog ærlig talt svært ved at se, hvor aftalen mere direkte fremmer dette samarbejde, og det mener jeg er beklageligt.

Der er da også ting i aftalen, som jeg synes, der er grund til at knytte en lille positiv bemærkning til. Med artikel 34 er der grundlag for, at såvel EU som Sydafrika kan lukke af for de frie kapitalbevægelser, hvis der skulle opstå problemer. Der ligger i det mindste her en anerkendelse af, at der kan være problemer, og selv om der er meget langt til en fornuftig regulering af kapitalbevægelserne, er det da altid noget. Jeg ved godt, at det findes andre steder.

Men trods disse bemærkninger støtter SF forslaget.

Klaus Kjær (DF):

Da Dansk Folkepartis ordfører på området, hr. Kristian Thulesen Dahl, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne meddele, at Dansk Folkeparti kan støtte forslaget.

Susanne Clemensen (CD):

Jeg kan på CD's vegne gøre det lige så kort: CD kan også tilslutte sig beslutningsforslaget.

Elisabeth Arnold (RV):

Beslutningsforslaget her overlader jo ikke ret meget til Folketinget. Vi kan tiltræde eller lade

være. Det er en aftale, som i øvrigt er færdigbehandlet mellem EU og Sydafrika.

Men der må være grund til her ved denne lejlighed at sige, at det jo er et om end sent, så dog et meget stort fremskridt, at denne aftale foreligger. Vi ved, at forhandlingerne har været vanskelige. Der har været store interesser fra EU's side især på fødevarerområdet, som man gerne ville beskytte. Lykkeligvis er disse vanskeligheder overvundet, og man har fået en aftale, som man selvfølgelig sikkert i mange detaljer kan kritisere. Men vi mener, at selve det, at man har en aftale, som er gennemarbejdet og forhandlet, og som afvikler nogle toldskranker, og som gradvist indfører et frihandelsområde mellem de to lande, er til stor gensidig gavn og til stor hjælp formentlig også for Sydafrika.

Det Radikale Venstre tilslutter sig aftalen hjerteligt.

Keld Albrechtsen (EL):

Som også hr. Claus Larsen-Jensen var inde på, så behandler vi jo denne her sag ud fra den specielle baggrund, at vi her i Folketinget og i den danske befolkning i 1980'erne havde en lang række bestræbelser, som var medvirkende til internationalt at styrke modstanden mod apartheidstyret og medvirkende til at gøre det muligt at få et mere demokratisk styre i Sydafrika og nogle muligheder for på sigt både at få afskaffet racismen og få skabt et samfund, der kan bevæge sig i retning af et velfærdssamfund.

Det kneb unægtelig nogle gange, og derfor har det også været et stort problem for Sydafrika, at det skulle tage så lang tid at få adgang til markedet i EU.

Det er så den positive del af den her aftale og grunden til, at Enhedslisten faktisk et langt stykke ad vejen var tilbøjelig til at overveje at stemme for forslaget, selv om vi jo af principielle grunde normalt ikke bryder os om via de her aftaler at blåstempe krænkelse af menneskerettighederne osv., som normalt er en bestanddel af de her aftaler.

Det, der gør, at vi måske ikke kan nå så langt som til at stemme for det, er, at aftalen skæmmes af nogle vanvittig dårlige bestemmelser omkring WTO, omkring intellektuelle ejendomsrettigheder, omkring det internationale regelsæt, omkring tjenesteydelser osv., hvor Sydafrika jo, hvis man godkender denne her aftale, tvinges til at underskrive en håndfæstning, som betyder, at de kun kan ændre reglerne om f.eks. intellektuel ejendomsret i en retning, som giver

de store selskaber større rettigheder, men ikke i en retning, der f.eks. giver forbrugerne større rettigheder.

Det er direkte indbygget i aftalen, at Sydafrika skal forpligte sig til at anerkende den aftale om intellektuel ejendomsrettigheder, som blev lavet den 1. januar 1996, og de forpligter sig til om fornødent at forbedre den beskyttelse – altså forbedre beskyttelsen af ejendomsretten, dvs. selskabernes rettigheder – som er fastlagt i nævnte aftale.

Det vil sige, at man i dette her helt i tråd med WTO's almindelige filosofi indbygger et regelsæt, der betyder, at tingene kun kan gå baglæns.

Når vi så ser det i sammenhæng med også den medicinsag, som fru Anni Svanholt fuldstændig korrekt gjorde opmærksom på verserer, og som vi skal drøfte med statsministeren i morgen, så må man sige, at der altså simpelt hen er et afsnit i den her aftale, som burde møde meget stærk dansk modstand. Jeg håber, at ministeren har noget at byde på på det her område.

Jeg er i hvert fald nødsaget til at sige, at selv om vi faktisk har stor sympati for det her forslag, fordi vi gerne vil være med til at give det nye demokrati i Sydafrika en mulighed for at komme på benene, og fordi vi gerne vil være med til at sikre en åbning af mulighederne for f.eks. eksport af fødevarer, så kan vi altså ikke, hvis den fortolkning, som jeg har læst ud af det her, er korrekt, være med til at lægge sådan en møllesten om halsen på den unge sydafrikanske republik og sætte den under administration af f.eks. WTO og de store medicinselskaber. Det kan vi altså ikke leve med.

Jeg håber, at det undervejs i behandlingen af denne her sag kan lykkes at løse det her problem. Så vi vil gå positivt ind i udvalgsarbejdet, men jeg synes, det er nogle meget beklagelige afsnit.

Det er den samme grundlæggende filosofi, som vi finder i Nicetraktaten, og som går ud på, at alle skranker for de multinationale selskabers skalten og valten skal brydes ned, således at de kan få så store profitter som muligt, således at ingen regering kan kontrollere dem på nogen som helst måde, således at medicinmonopoler kan opkræve, hvilke priser de vil på aidsmedicin, og således at man kan røve gener rundt om i verden, osv. osv.

Vi kender alle sammen problemstillingen, som også er det, der fører til, at der nu heldigvis dannes modbevægelser som f.eks. Attacbevægelsen, hvor den her aftale tilhører en dystre for-

tid – i hvert fald efter min mening burde gøre det. Det håber jeg vi kan gøre noget ved under udvalgsarbejdet. Hvis vi ikke kan, er vi beklageligvis nødt til at stemme imod.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Er det ikke lidt fattigt, at når man faktisk har mulighed for endelig at indgå en aftale, som det sydafrikanske styre, som man påstår man har støttet varmt, anbefaler, at man så alligevel siger nej, når man ved, at alternativet er, at der ikke er nogen aftale? Dette fordi man principielt i enkelte hjørner kan se problemer – jeg kan sagtens se, der kan være nogle problemer, der i givet fald skal tages op – og fordi man principielt er imod, at der hersker internationale spilleregler, frem for det er jungleloven, der hersker.

Jeg synes, at Enhedslisten endnu engang burde overveje, om det er en rigtig konklusion, og om det signal, man skal sende til flertallet i Sydafrika, er, at man faktisk ikke mener, at man kan bakke op om det her.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg blev også lidt forvirret af hr. Keld Albrechtsens tale, for det lyder næsten, som om man nu vil pålægge Sydafrika en helt masse restriktioner, som de helt uforskyldt er kommet ud for.

Jamen sandheden er jo, at hvis man er isoleret af verdenssamfundet, så er man ikke med i nogen af alle de aftaler, der er. Så er man sådan set fritstillet til at gøre, hvad man vil, men der er ingen, der vil handle med én, der er ingen, der vil lave sportsstævner sammen med én. Man er isoleret og på en måde fri, men på en måde er man fuldstændig handlingslammet, fordi man kan ikke komme videre.

At komme med ind i det internationale samfund betyder også, at man skal underskrive og holde en masse konventioner og en masse aftaler, herunder også menneskerettighedskonventioner, flygtningekonventioner, patentkonventioner, en masse aftaler, som det internationale samfund prøver at opstille, sådan at man har ordnede forhold overalt i verden, hvor man mødes. Det er et uomtvisteligt gode, også for et land som Sydafrika.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Enhedslisten ikke alene påstår, at vi støttede kampen mod apartheid i Sydafrika, men vi gjor-

de det faktisk også. I hvert fald gjorde jeg det personligt her fra talerstolen i 1980'erne. Det vil hr. Claus Larsen-Jensen kunne se, hvis han går tilbage i forhandlingerne, men lad det historiske ligge.

Hr. Claus Larsen-Jensen kan jo ikke kalde det her en detalje. Det er et grundelement i aftalen, fordi Sydafrika underlægges WTO-systemet på en måde, som er endnu mere restriktiv end den, Danmark selv er underlagt.

I den her aftale stiller vi nogle krav til Sydafrika om favorisering af de store selskaber, som vi ikke engang har pålagt os selv her i Danmark. Altså en ting var, hvis der stod, at de skulle overholde de almindelige WTO-regler – det går jeg ikke ind for, men det gælder dog for Danmark selv – men her stiller man krav om, at de heller ikke må lave forbedringer. Man må ikke arbejde for forbedringer, man skal tværtimod acceptere fremtidige forringelser. Det er dog et ret stærkt tilbageskridt at indføre det i en aftale, og det kan jeg ikke se som en detalje.

Det er så også et svar til fru Elisabeth Arnold, der siger, at det her er helt frivilligt. Sydafrika kan selv vælge, om de vil skrive under eller ej, men hvis de ikke vil skrive under, så er der bare ingen, der vil handle med dem. Så det er helt frivilligt. Det forstår jeg godt.

(Kort bemærkning).

Claus Larsen-Jensen (S):

Jeg prøver igen: Når nu de, som hr. Keld Albrechtsen støttede til at kunne vinde demokratiet ved flertalsafgørelser i landet, rent faktisk indgår en aftale med EU, som de indholdsmeget sigt bakker op og gerne havde set, at vi fra EU-landenes side tidligere havde tilsluttet os, gør det så ingen som helst indtryk, når alternativet er, at der ingen aftale er?

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg kender ingen, der som hr. Keld Albrechtsen bevidst kan misforstå det, der bliver sagt her fra talerstolen.

Jeg misunder ikke Sydafrika den stilling, de havde under apartheid, hvor de blev isoleret af den ganske verden, udsat for sanktioner af samtlige FN-medlemslande, boykottet ved olympiader osv. De var totalt isoleret. For Sydafrika er det et fantastisk gode, at de har fået en demokratisk udvikling, har fået et medlemskab af det store verdenssamfund.

Denne her aftale er et udtryk for, at et medlemskab af verdenssamfundet også indebærer nogle bindinger til nogle fælles aftaler, som man laver. Andet er det ikke. Den store frihed, som man får ved at blive et frit samfund og et demokratisk samfund, indebærer altså også, at man skal indgå nogle aftaler med andre lande, og dem skal man holde. Man lever af, at også de andre lande holder deres del af aftalen. Det var bare det, jeg gerne ville sige.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Hr. Claus Larsen-Jensen spørger, om det ikke gør indtryk på Enhedslisten, at Sydafrika selv har underskrevet den her aftale. Selvfølgelig gør det det. Jeg understregede også, at Enhedslisten faktisk, indtil vi havde fået analyseret det afsnit i aftalen, som handler om WTO, var indstillet på umiddelbart at stemme for den, selv om vi principielt ikke stemmer for den slags aftaler. Så langt var vi faktisk indstillet på at gå. Det tror jeg ikke hr. Claus Larsen-Jensen hørte, eller også valgte han ikke at høre det.

Men så støder vi altså på det her problem og ikke på den måde, som fru Elisabeth Arnold åbenbart har læst det. Jeg tror, at fru Elisabeth Arnold har læst teksten forkert. Det er måske også grunden til, at hun ikke er så bekymret som mig over det problem, men rent faktisk kræver man, at Sydafrika skal forpligte sig til at acceptere ringere bestemmelser vedrørende de multinationale selskabers rettigheder end dem, Danmark er nødt til at overholde.

Man lægger en ekstra håndfæstning oveni. Sådan har jeg altså læst det, ministeren må forklare det, hvis jeg tager fejl, men det står jo altså med beklagelig tydelighed i teksten. Og en sådan ekstra underlæggelse under dette frihandelsystem og de store multinationale selskaber synes jeg ikke vi kan være bekendt at kræve skal være adgangsbilletten til den her aftale.

Det er det, der er problemet, og jeg synes, at det er et meget stort problem, og jeg kan slet ikke anerkende hr. Claus Larsen-Jensens forsøg på at gøre det til en detalje.

Udenrigsministeren (Mogens Lykketoft):

Jeg skal sige tak for en helt overvejende velvillig modtagelse af den her aftale, som jeg også mener at vi må vurdere som noget meget positivt.

Den vil styrke samarbejdet mellem EU og Sydafrika, og den vil være i stand til at yde sit bidrag til at konsolidere demokrati og økono-

misk og social udvikling i det Sydafrika, som vi alle sammen har været så optaget af kunne få lov til at kaste apartheidstyret over bord og begynde en helt ny og god udvikling for.

Det vil styrke de handelsmæssige og økonomiske forbindelser i overensstemmelse med WTO's grundlæggende principper, men med en vis asymmetri til fordel for Sydafrika, som det både er ret og rimeligt.

Vi skal også hæfte os ved – selv om jeg ikke har nogen grund til at tro, at det bliver et problem – at som i alle aftaler mellem EU og tredjelande, så er respekten for de demokratiske principper og for menneskerettighederne et væsentligt element, der ved misligholdelse kan føre til suspension.

Jeg hører de forskellige andre temaer, der har været bragt ind på banen. Jeg kan ikke, det må jeg indrømme, helt lodde dybden i hr. Keld Albrechtsens forsøg på at gå imod, men det får vi jo rig lejlighed til at dyrke i udvalget. Jeg tror, at hr. Keld Albrechtsen ser nogle spøgelse eller også lader sig overmande af sin almindelige modvilje mod hele WTO-systemet, og lad det så være baggrunden for hans »attack«. Det får vi lejlighed til at dyrke, og jeg tror også, at vi på det her punkt får lejlighed til at berolige hr. Keld Albrechtsen i løbet af udvalgsarbejdet.

Det er klart, at en sådan aftale jo på alle måder er et forhandlingsresultat, et kompromis mellem modstridende interesser på nogle punkter. Jeg tror, det er et godt kompromis, jeg tror, det er til fælles gavn for EU og for Sydafrika.

Gennemført efterlader det selvfølgelig en masse andre uløste problemer i den her verden. EU's landbrugspolitik er i almindelighed en hæmsko for liberaliseringen af verdenshandelen. Det kommer man også til at tage fat på. Hele medicinproblemet, som fru Anni Svanholt rejste, kommer man også til at forholde sig til, herunder hvordan man kan sikre de svagere udviklede og de fattigere lande en billigere adgang til livsvigtig medicin.

Man kan ikke med en sådan aftale løse alle verdens problemer, men den yder et væsentligt bidrag til, at vi kan få en bedre fungerende verden.

Jeg skal afslutningsvis sige, at vi også synes, at den detalje omkring vin og spiritus, som ikke er på plads, er irriterende. Vi støtter en imødekommelse af Sydafrika, og vi håber i de mekanismer, der nu vedtages, at det problem også kan blive løst.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 95:

Forslag til folketingsbeslutning om mere lempelige regler for opførelse af privat udlejningsbyggeri.

Af Rikke Hvilshøj (V), John Vinther (KF), Annie Lunde Hansen (CD) og Flemming Kofod-Svendsen (KRF) m.fl.
(Fremsat 16/1 2001).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

By- og boligministeren (Lotte Bundsgaard):

I et velfærdssamfund som vores skal der være gode boliger til alle med boliger til unge, boliger til familier og boliger til ældre. Det har regeringen altid prioriteret højt. Regeringen har derfor skabt en række muligheder for et boligmarked med et varieret udbud af boligtyper.

Et varieret boligmarked indeholder både ejerboliger, andelsboliger, almene boliger og private udlejningsboliger. Regeringen kan derfor varmt støtte, at der bygges private udlejningsboliger, og netop derfor har regeringen også taget en række initiativer til fremme af byggeriet, også af det private udlejningsbyggeri.

En afgørende forudsætning for mere byggeri er imidlertid, at effektiviteten og konkurrencen i byggeriet øges. Der bliver i dag desværre bygget for dårligt og for dyrt. Det er uacceptabelt for forbrugeren, og det er uacceptabelt for samfundet.

Vi skal derfor have øget konkurrencen, have billigere byggevarer, og vi skal have forbedret